

ES55 3.4.2011

Vierailija

SARI NIEMI

Kirjotoimia toimii projektipäällikkönä Lahden ammattiopiston Innovaatiokeskuksessa

Ohjausta, kiitos!

Suomen tulevaisuuden menestyksen rakennetaan osaamisen avulla. Myös yritysten kilpailukyky on riippuvainen osaavan työvoiman saatavuudesta ja osaamispääomän ylläpitämisestä. Ilman osaavaa työvoimaa meillä ei synny kasvua, hyvinvointia ja innovaatioita - uusia nokoita ja "vahaista lintuja". Työuria on vaikea pidentää, jos osaaminen on vanhentunutta.

KESKUSTELUSSA VÄHEMMÄLLE huomiolle on jäänyt, miten osaamista hankitaan ja ylläpidetään. Entä kuka arvioi osaamistarpeita ja miten? Mahdollisuuksia kyllä on, mutta kuka ottasi kaikesta koulutustarjonnasta ja tukiviidakosta selkoa? Kysynnän ja tarjonnan välille tarvitaan ohjausta. Tarvitaan lisää sellaista tukea ja neuvontaa, joka innostaa ja kannustaa hankimaan uutta osaamista, tekemään valintoja, päivittämään ja laajentamaan ammatitaitoa.

Vaikka käsitteenä ohjaus sopii työyhteisöihin huonosti, myös yritykset ja muut organisaatiot tarvitsevat ohjauksellisia palveluja. Yritysten neuvonnan ja ohjauksen moniulotteisuutta lisää se, että yritys on yhtä aikaa nähtävä sekä liiketoiminnallisena kokonaisuutena että joukkona erilaisia yksilöitä. Heillä on omat historiansa, osaamisensa ja tavoitteensa, eikä niiden voi olettaa olevan suoraan verrannollisia yrityksen tarpeisiin ja tavoitteisiin. Henkilöstövoimavaroja arvostavassa työpaikassa tämä huomioidaan.

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama yhteistyöryhmä julkaisi 23.3. ehdotuksensa elinikäisen ohjauksen strategisista kehittämiskohdista. Aikuisväestön ohjauksen strategiat tällä hetkellä hajanaisia ja ne keskittyvät liiaksi työnvälitykseen ja ongelmatilanteiden käsittelyyn. Tarvitaan li-

Keskustelussa vähemmälle huomiolle on jäänyt, miten osaamista hankitaan ja ylläpidetään.

on väistämättä myönteisiä vaikutuksia työkykyyn, työssä jaksamiseen ja jatkamiseen, hyvinvointiin ja työn tuottavuuteen. Ohjaus myös vahvistaa kykyä toimia nopeammin ja ketterämmin muuttuvissa työelämätilanteissa. Ohjausta tarvitsevat kaikki. Kaikki eivät kuitenkaan tarvitse samantilaista ohjausta. Osa pystyy selvittämään asian verkkopalveluiden avulla, osa tarvitsee kevyesti tuettua ohjausta tai henkilökohtaisia palveluja.

EU-STA JA OECD-STA alkaen on tavoitteeksi asetettu kansalaisten elinikäisten urahallintataitojen lisääminen. Tämä edellyttää ohjauspalvelujen saatavuuden ja laadun parantamista. Vaikka viitteet tulevat kansainvälisiltä kentiltä, monet ohjauksen asemaa ja merkitystä koskevat päätökset tehdään paikallisesti.

Tähän tarvitaan moniammatillista ja poikkahallinnollista yhteistyötä oppilaitosten, korkeakoulujen, työ- ja elinkeinohallinnon, kuntien, järjestöjen, aluekehittäjien ja elinkeinoelämän kanssa, loppukäyttäjiä, eli tavallisia ihmisiä unohtamatta. Päijät-Hämeen maakuntaohjelma ja eri hankkeiden kautta tehty yhteistyö tukevat jo tavoitteita, mutta tehtävää riittää vielä.

Kansalaisten kiinnostus oman osaamisen kehittämiseen ei saa törmentää hallinnonalojen ja organisaatioiden välisiin aitoihin. Eri toimijoiden muodostaman tieto-, neuvon- ja ohjauspalvelukokonaisuuden tulee toimia saumattomasti. Sen tulee tukea kansalaisia ja työyhteisöjä osaamisen kehittämisessä koko elämän ajan - ihan jokaisen osamista tarvitaan tulevaisuudessa.